

– Kyllä minua on ahdistanut se, että Sade on tyylillisesti aika erilainen kuin ne sarjakuvat, joita nykyisin teen. Ehkä siksi toin albumin loppupuolelle lisää hienovaraista ironiaa ja kärkeyttä, Ville Ranta pohtii.

Sateen jälkeen myrsky

Ville Hänninen

Ville Ranta on jo heittänyt tässä kuussa ilmestyneen Sateen mielessään takalalle. Alkukesästä sattunutta "kulttuuriskandaalia" hän ei kuitenkaan ole vielä unohtanut.

– Jos totta puhutaan, niin kyllä se hirvittävän vaikealta tuntui. Kolme vuotta on aivan liian pitkä aika tehdä sarjakuva-albumia, siinä menee maku moneen kertaan ja – kuten minun kohdallani – tyylikin chii muuttua matkan varrella. Lisäksi Sateen tekoprosessiin vaikuttivat vahvasti henkilökohtaisessa elämässäni tapahtuneet muutokset, muttin Ouluun ja sain lapsen.

Sade on Ville Rannan ensimmäinen albumi, jota ilmestyi pari vuotta Aseman julkaisemina erillisinä lehtinä (nimillä Ki: ma ja Sade). Sen jälkeen Ranta on työstynt toistasataa sivua pitkää tarinaa suoraan albumiksi. Hän on piirtänyt 50 sivua alusta kokonaan uusiksi ja tehnyt tarinaan paljon muutoksia.

Nyt Ranta puhuu pitkän työrupeaman vaatimista albumistaan hieman etäisen oloisesti: siihen liittyy selvästi paljon tunne-sieitä, mutta juuri tällä hetkellä koko tarina tuntuu olevan kaukana pois, kipittänyt omille teilleen kuin liian kauan kotona asustanut esikoislapsi.

Vahvasti vertauskuvallinen albumi kertoo kaupungista, jossa sataa lakka-matta. Hiljalleen vettyvän kaupungin asukkaat taiteilevat tilanteen kanssa miten kukakin. Absurdista asetelmasta kehkey-tyy ihmissuhteita ja arjen totunnaisuuksia pohdita lyyrinen kertomus, josta ei parutu humoristisiakaan sävyjä.

– Kyse on eräänlaisesta vanhan veden-paisumusmyytin uudelleenhyödyntämi-sestä. Tarinassani ovat keskeisessä roolissa ihmissuhteet ja maailmankatsomukselliset kysymykset. Loputtoman sateen kaltaisen yksinkertaisen idean kautta voi käsitellä eri-laisia ihmisiä ja asetelmia "paljaampina", ns. realismista vapaina, Ranta pohdiskelee.

– Itse sade on luonnollisesti vain sivu-seikka. Se on tarinan kannalta välttämätön elementti, mutta esimerkiksi sateen aiheuttamiin käytännön ongelmiin ei puututa. Enemmänkin puututaan siihen, mitä ihmisten välillä tapahtuu.

Vedenpaisumus kaikilla tasoilla

Vuime vuosina omaelämäkerrallisesta sarja-kuvasta on tullut trendikästä Suomessakin. Rannan tapa hyödyntää omaa elämäänsä tarinoiden cincinä on perinteisempi. Hänet tuntevat ihmiset löytävät tarinoista omael-mäkerrallisia aineksia – mutta ne ovat vain

fiktiota muhentamassa. Tärkeintä on hyvä tarina.

– Kerron ilman muuta Sateessa omasta elämästäni. Albumi ei ole millään tavoin omaelämäkerrallinen, mutta kyllä siitä voi sellaisiakin piirteitä löytää. Kerron Sateessa siitä elämäntilanteesta, jonka elin Helsingissä. Tarinan klassinen miespähken-kilö, Jacob, on alter ego, jonka idealismi hukkuu romaaniin myötä. Vedenpaisumus hukuttaa Jacobin näihin ihmisuskon.

Asian voi myös ilmaista toisella tavalla: nuoruuden osoitteeton aatteellisuus on muuttunut vastuuntuntoiseksi, johonkin nojaavaksi idealismiksi. Sade ei ole perus-vireeltään pessimistinen tarina, vaan siitä voi löytää klassisia kasvukertomuksen elementtejä.

– Voi kaikei sanoa niinkin, että idea-lismini on muuttanut. Siinä vaiheessa kun muttin Ouluun, lopetin opiskelut, aloin tehdä sarjakuvapiirtäjän töitä kokopäiväi-sesti ja perhe-elämä alkoi. Ei idealistista

– Vaikutteeni siirtyivät jo pari vuotta sitten kanaalin yli, Dave McKeanista ranskalaisiin piirtäjiin. Samalla oivalsin, että sarjakuvissa ei ehkä sittenkään ole tärkeintä visuaalisuus vaan tarinalli-suus. Tärkeintä on, että juttu kulkee helposti ja liikaa miettimättä. Se tuo siihen välittömyyttä ja aitoutta, Ville Ranta painottaa.

julistusta tarvita niin paljon, jos pääsee toteuttamaan itseään oikeasti. Silloin vain elää elämäänsä ja yrittää nauttia siitä.

Juna seis, joukossamme on petturi!

Sateen ohella Ranta on viime vuosina tehnyt sarjakuvia lähinnä pieniin kulttuuri- ja mielipidelehtiin. Vasemmistonuorten Liberossa ilmestyvän, arjen politiikkaa luotaavan sarjakuvan ohella hän piirtää yksisivuisia pohjoissuomalaiseen Kaltioon. Hän on herättänyt virkeän kulttuurilehden sivuilla henkiin itse vanhan kehnon, Elias Lönnroin.

Jos minulta kysytään, näissä lyhyissä satiireissa Ranta on terävimmillään. Niiden kautta hän tuntuu löytäneen oman tyylinsä, hieman luonnosmaisen ja ilkamoivan tärinän.

Nykypäivään siirretyn Eliaksen hahmon kautta Ranta on päässyt käsittelemään pohjoissuomalaista, pääosin

tietysti oululaista kulttuurielämää paikoin räiskyvinkin sävyin. Mukana seikkailuissa on välillä olemassa oleviakin henkilöha-hmoja, kuten Kaleva-lehden toimittaja Kaisu Mikkola.

Vuime kesään asti sarjakuva ei ollut herättänyt närrä Oulussa. Kesäkuussa myrsky virtsapipetissä yltyi kuitenkin aika-moiseksi hurrikaaniksi.

Ranta oli yksi Venäjälle matkanneen kulttuurijunan osanottajista – 70 muun taiteilijan ja 30 virkamiehen ohella. Matkan kulusta kertovaa reportaasisarjakuvaa ennakkoiden hän teki viikkoa ennen lähtöä Kaltion verkkosivuille prologin, joka aihe-utti valtavaa pahennusta.

– Sarjakuvassa seikkailivat Kaltion sarjakuvasta tutut hahmot. Yksisivuisessa, minusta varsin kiltissä tarinassa Oulun taidetoimikunnan pääsihteerin ja Kaltion päätoimittajan keskustelivat baarissa. Pää-sihteerin nimi oli muutettu, mutta silti hän tunnisti itsensä. Hänestä sarjakuvassa pil-

kattiin venäläisiä yhteistyökumppaneita, ja päätoimittaja Jussi Vilkunaa vaadittiin pois-tamaan sarjakuva verkosta. Vilkuna suostui siihen, että "ilmestymistä myöhästytetään, kunnes juna on lähtenyt".

– Meteli ei kuitenkaan lakannut. Itse matkalla sain olla koko ajan varpaillani, kun eri virkamiehet tulivat moittimaan minua. Minulle jopa ilmoitettiin, että en pääsisi Venäjän puolelle laisinkaan.

Arktinen herkkyyden ohjaa Oulua

Huivittavinta tässä kaikessa on tietystikin, että Rannan sarjakuva ei ole erityisen rankka tai venäläisiä loukkaava. Sarjaku-vassa käytetään pariin otteeseen R-sanaa, mutta muuten sijaan olisi ehkä kannatta-nut verisen loukkaantumisen sijaan vaieta. Kaikki tietävät koiran, johon kalikka kalahtaa.

– Koko jupakasta paistaa läpi vanha kepulainen liennytyshenki, jossa mitään ei saa varmuuden vuoksi sanoa mistään tai joku voi ehkä suuttua. Vaikka Oulu on sadantuhannen ihmisen kaupunki, se on mentaliteetiltaan maalainen pikkupaikka, jossa vähäpätöisiltä tuntuista asioista kehitellään suuria ongelmia. Se on sitä pohjoissuomalaista meininkiä, baarissa ei tervehdita vaan ollaan nyrpeitä milloin mistäkin.

– Samalla matkalla Oulun kaupunginteatterilaiset tulivat kysymään, mitä ihmettä minulla on heitä vastaan. Olin maininnut heidät yhdessä sarjakuvassani, mutta ei minulla mitään heitä vastaan ole. Täällä päin kaikki on vain hurjaa herkkää, niin herkkää, että sarjakuvakin otetaan vakavasti, Ranta tokaisee sarkastisesti.

Asioilla on hyvätkin puolensa. Koska virkamiehet närkästyivät, muttin kiinnos-tuivat.

– Kaltion verkkosivut säivät hyvän lähdön, ja monet ihmiset, joita ei muuten sarjakuva kiinnostaisi vähän vertaa, ovat tulleet kiittelemään aiheuttamastani "kult-tuuriskandaalista".

www.kaltio.fi ■

Vähästä syntyvät "kulttuuriskandaalit" Oulussa.